

ΜΙΑ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΩΝ ΕΞΕΧΟΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ κ. κ. ΣΤΑΗΣ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

Πώς ο κ. Στάης απέφυγε κατ' επανάληψιν τὸν θάνατον. Μία δραματική μετάβασις τοῦ κ. Σωτηριάδη στὴν Κρήτη.

Ο κ. Σ. ΣΤΑΗΣ

— Πιστεύω, ἄρχισε νὰ μὰς λέγῃ ὁ γνωστός πολιτευτὴς καὶ ἐπανειλημῶς χρηματίας ὑπουργὸς κ. Στάης, ὅσον ὀλίγοι στὴν τύχη. Καὶ θὰ ὁμολογήσετε καὶ σεῖς ὅτι δὲν ἔχω ἄδικο ὅταν ἀκούσετε τὰ περιστατικά τῆς ζωῆς μου, πού θὰ σὰς διηγηθῶ. Σὲ τέσσερες περιπτώσεις, ἐγγλύψασα παρὰ τρίχα ἀπὸ τὸν θάνατον, χάρις εἰς ἐντελῶς τυχαίους λόγους. Τὸ πρῶτον περιστατικὸν μοῦ συνέβη ὅταν ἦμουν ραδιῆτης εἰς τὸ γυμνάσιον, κατὰ τὸ 1875. Τότε, αἱ σημεριναὶ συνικιαὶ τῶν ὁδῶν Πατησίων, Ἀχαρνῶν, Γ' Σεπτεμβρίου κλπ., αἱ πέραν τοῦ Πολ. τεχνείου, δὲν ὑπῆρχαν καὶ τὰ μέρη ὅπου εὐρίσκονται τώρα, ἦσαν χλοερῆς πλατείας, στίς ὁποῖες ἐπαίζαμε. Τὸ συνηθέστερό μας παιχνίδι ἦταν ἡ σκοποβολή. Μιά μερὰ πού ἐπαίζαμε, ἕνας ἐξάδελφός μου, σκοπεύσας ἀδέξιως, ἐτόυτησε μὲ τὴν σφαῖρα τοῦ πλοῦ τοῦ ψάθι ὁ μου καπέλλο. Λίγα ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου παρακάτω, ἂν μ' εὕρισκε ἡ σφαῖρα, θὰ ἔμεινα στὸν τόπο! Ἄλλ' ὁ θεὸς ἔβαλε τὸ χεῖρ τοῦ, καὶ σώθηκα...

Τὰ δύο ἄλλα σκετικὰ περιστατικά μοῦ συνέβησαν στὰ Κύθηρα. Εἶχα πάει μὲ τὸν φίλον μου κ. Στέφανο Σκουλοῦδη, μαριδιῶ ὅπως ἐγὼ κυνηγῶ, γιὰ ὄντικια, καὶ ἐμένας στὰ «Μυρτιάδα», ὄρατο καὶ μεγάλον μοναστήρι, χωρὶς ὅμως μοναχούς.

Μιά μερὰ λοιπὸν ἀπέβηκα νὰ δοκιμῶσθαι ἂν κάμῃ γιὰ κυνηγετικὸ ὄπλο ἡ βαμβακοκυριότης, τὴν ὅποια εἶχα ἀπὸ τὴν πρὸ ἔτους λαβοῦσαν χώραν Κρητικὴν ἐπανάστασιν. Στὴν ἀρχὴ ἔβαλα ὀλίγη κάτω ἀπὸ τὸ ψυγίγιον, καὶ τὸ πείραμα ἐπῆγε καλὰ. Κατόπιν ὅμως ἔβλαβα περισσότερην, προσέθεσα καὶ σκάγια, καὶ ἐτροσβήξα. Ἡ ἐκπυροσκοχῆσις διήρθε τρομερῆ Ὁ κ. Σκουλοῦδης ὁ ὁποῖος εὐρίσκειτο εἰς ἀπόστασιν τριάντα τοῦλάχιστον μέτρων, ἐνύμεινε ὅτι ἐγένετο σεισμός. Ἦτο τὸση ἡ δύναμις τῆς βαμβακοκυριότηδος ὥστε δλόκληρῆ ἡ δεξιὰ κἀνυ τοῦ τουφεκιού μου, περιφίμῳ ἀγγλικίου τουφεκιού, ἐγένετο θρύψαλα, καὶ τὰ κομμάτια τοῦ ἀσταλοῦ εἰσεχώρησαν στὸν τοῖχο! Ἐγὼ, ἐντούτοις καὶ πάλιν δὲν ἔπαθα τίποτε, τίποτε ἀπολύτως!..

Τὸ τρίτον περιστατικὸν πού πῆξισε ἀκόμα περισσότερον τὴν πεποιθίση μου ὅτι εἶμαι ἀπὸ τοὺς τυχεροὺς ἀνθρώπων, ἔλαβε χώραν εἰς μίαν θαλασσίαν ἐκδρομὴν γιὰ κυνήγι. Πηγαίναμε μὲ βάρκα στὰ νότια τῶν Κυθῆρων, ὅπου ὑπάρχουν τὰ περισσότερα ὄρνικια. Ὅταν ἐξικινήσαμε ἡ θάλασσα ἦτο καλῆ ὁ σῆνα τέταρτο ὅμως ἐπίασε τρομερῆ φουρτοῦνη. Ἡ βάρκα ἐγέμισεν νερό. Ὅλοι εἶχαμε ἀπελπισθῆ βέβαιοι διὰ τὸν θάνατον μας. Ἡ βάρκα μας ἐπῆγαινε μερικὰ χιλιόμετρα πρὸς τὰ ἔμπροσ, καὶ ἔπειτα πάλιν ἐγύρῃσε. Κάποιος ἐπρότεινε ν' ἀφήσομε τὸν ἀέρα νὰ μὰς πᾶν κατὰ τὴν Ἀφρικὴν. Δὲν τὸ ἐκίναμε ὅμως, διότι θὰ πεθαίναμε ἀπ' τὴν πείνα. Τὸ φοβερότερον εἶνε ὅτι μὰς παρακολοῦθουσαν ἀπὸ τὸ μοναστήρι, ἀλλ' ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ μὰς βοηθήσουν. Τέλος κατὰ τὸ βράδι ἐφάνηκε ἕνα μεγάλο τριπίσιον πού ἤρχετο ἀπὸ τὴν Τεργέστην. Μόλις τὸ εἶδαμε, ἀμέσως ἀρχίσαμε νὰ πυροβολοῦμ. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἐγίναμε ἀντιληπτοί, κατόπιν ὅμως τὸ τριπίσιον ἔσπευσε εἰς βοήθειάν μας καὶ μὰς ἔσωσε.

Ἡ τετάρτη φουρὰ πού ἐσώθη ἦταν στὴν Μακεδονίαν πού πήγαμε γιὰ κυνήγι πάλι μὲ τὸν κ. Φωτεινὸ καὶ τοὺς ἄλλους φίλους καὶ ὅπου μόλις ἐγλυτώσαμε, ὡς γνωστόν, ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ ληστοῦ Μπαμπάνη.

Ὁ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

Ὁ σεβαστὸς καθηγητὴς τοῦ Λανειστημίου κ. Σωτηριάδης, εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μὰς διηγηθῇ τὸ ἐξῆς δραματικώτατον ἐπεισόδιον τῆς ζωῆς του :

— Τὸ 1896, ἐπρόκειτο νὰ ἐνισχύσουν τὸν Δεληγιάννην, πρωθυπουργὸν τότε, ὅπως προβῆ εἰς ζωηρότερας ἐνεργείας διὰ τὰ ἔρημα τῆς Κρήτης. Ἦ ἐπανάστασις τῆς Κρήτης κατέληξε εἰς τὰ τέσσερα λεγόμενα ἄρθρα διὰ τὸν ὁποῖον αἱ Δυνάμεις ἐπέβαλαν εἰς τοὺς Τούρκους ν' ἀποσυρθοῦν ἀπὸ ὅλην τὴν ὑπαίθρου χώραν καὶ νὰ περιορισθοῦν εἰς τὰ φρούρα μόνον. Ἄλλ' αὐτὰ συνέβησαν τὸν Σεπτέμβριον. Τὸ θέρος ἡ Κρήτη εὐρίσκειτο ἀκόμη εἰς μεγάλον ἀναβρασμόν. Περί τοὺς 70 λοιπὸν στρατιῶται καὶ ἐθελονταὶ ἐφυγαν χωρστῶ, μὲ μερικὸς ἀξιοματικούς, ἀφ' ἐσπέρας τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, τὴν 27ην Ἰουλίου 1896, διὰ νὰ μεταφέρουν εἰς τοὺς Κρητὰς ἄλευρα καὶ ὄπλα. Τὸ ἀτμόπλοιον «Μίνα» μὲ τοὺς σάκκους τῶν ἄλευρων καὶ τοὺς κινηματίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦμην καὶ ἐγὼ, ἀτόρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς κυβερνήσεως Δεληγιάννην, ἡ ὁποία δὲν συνεκάθει τὰ κινήματα καὶ προσεπάθει νὰ καταστείλῃ, καὶ ἐξέκρινε ἀπὸ τὴν Κακὴ Σκῆλα τὴν 26ην Ἰουλίου, ὀλίγον μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Τὴν ἄλλη ἡμέρα εὐρισκόμεθα εἰς τὰ Ἀντικύθηρα. Ἄλλ' ἐκεῖ μὰς ἐπρόφθασε ἡ μι-

κρὰ κυβερνητικὴ ἀκταιωρὸς «Κίχλα» ἡ ὁποία μὰς κατεδίωκε. Ἐμεῖς, ὑπεδέχθημεν τὴν «Κίχλα» μὲ πυροβολισμούς, (πολιτὰ μετὰ τῶν ἀνταρτῶν ἦσαν μόνον τέσσερες, ὁ Μαβίλης, ὁ Κ. Θεοτόκης ὁ λογοτέχνης, ὁ Λάμπρος Κορομηλῆς καὶ ἐγὼ). Κατόπιν ἐν τούτοις πρὸς ἀποφυγὴν δυστυχημάτων, ἐπῆλθε μετὰ τῶν κυβερνητικῶν καὶ ἡμῶν συνεννόησις. Ἡ «Κίχλα» ἀνεχώρησε καὶ ἡμεῖς συμφώνως πρὸς τὴν ρητὴν ὑποσχέσιν μὰς ἔπερε ἀμέσως ν' ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τ' Ἀντικύθηρα καὶ νὰ πλεύσομεν πρὸς τὴν Κρήτην.

Ἡ τρικυμία ἦτο φοβερά. Ἐπλέαμε τὴν νύκτα μόνον διὰ νὰ μὴ μὰς ἀντιληφθοῦν οἱ τυχὸν παραφρολαττοντες Τούρκοι. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἠναγκάσθημεν νὰ ποδίσωμεν τὴν νύκτα εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα ἐνθὺ τὰ κύματα ἐκάλυπταν τὸ κατόρθωμα τοῦ μικροῦ μας πλοίου. Ὅταν ἐκόπασε λίγο ἡ τρικυμία ἐβγήκαμε ἀπὸ τὸ λιμάνι καὶ ἐβάλαμε πρῶρα ἀπ' τὸ μέρος τοῦ Λυβικίου πελάγους, πρὸς τὰ Σφακιά τῆς Κρήτης.

Ἄλλ' ἐκεῖ ὁ κίνδυνος ἦτο μέγας, διότι ἦτο γνωστὸν ὅτι τὸ τουρκικὸν πολεμικὸν «Φουάτ» περιέπλεε ἀκριβῶς τὰς ἀκτὰς ἐκείνας πρὸς παρεμπόδιον τυχὸν ἀποβάσεως: ἔξ Ἑλλάδος πρὸς βοήθειαν τῶν ἐπαναστημένων. Ἀντελήφθημεν συνεπῶς ποῖον κίνδυνον διατρέχομεν, ὅταν εἶδαμε νὰ φανῇ ὄχι καὶ πολὺ μακρὰν ἡμῶν, καταφύσιον τὸ τουρκικὸν φουρτικὸν «Φουάτ». Φυσικὰ ἐμεῖς δὲν εἴχαμε τὸ παραμικρότερον φῶς, ἐν τούτοις ὁ πλείσταρχος μὰς εἶδακε ἐννοήσομεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ στρέψῃ πρῶρον πρὸς τὴν Μάλταν, διότι ἀλλῶως ἡ διαφυγὴ μας θὰ ἦτο ἀδύνατος, ἂν ὡς ἤδη ἐνομίκαμε βέβαιον, ὁ «Φουάτ» μὰς εἶχε ἀνακαλύψει. Ἄλλωστε ποῖος ἤμποροῦσε νὰ εἶνε βέβαιος ὅτι δὲν μὰς κατεδίωκαν ἐξ Ἀθηνῶν; ἀκόμη, οἱ κατάσκοποι τῆς Τουρκίας, μὲ περισσότεραν μάλιστα προσοχὴν παρὰ οἱ κυβερνητικοὶ μὰς διώκται; Ἦτο ἡ ὑπερτάτη στιγμή τῆς ἀγωνίας μας κατὰ τὴν σκοτεινὴν νυκτερινὴν ἐκείνην ὥ. α. γ. στὸ Κρητικὸν πέλαγος, ἀπέναντι τοῦ «Φουάτ» τὸν ὁποῖον ἡ φαντασία μας ἀλλὰ καὶ ἡ πραγματικότης ἔφερε ἐγγύτατα τοῦ μικροῦ μας σκάφους. Ἀκριβῶς μάλιστα ἡ ὀλίγη ταχύτης τοῦ «Φουάτ» μὰς ἀνήσχυε, διότι ἐπιτοῦσαμε διὰ ἔτσι ἐξῆται τρόπον τινὰ νὰ ἐπιτύχῃ μὲ πλῆρη ἀσφάλειαν τοῦ στόχου του. Ἐδῶ πρέπε νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι μίαν μόνον ἐλπίδα διαφυγῆς τοῦ τοιούτου κινδύνου, εἴχαμεν. Ἡ ἐλπίς μας οὕτῃ ἦτο τὸ πυροπολικὸν τὸ ὁποῖον ἀπὸ τ' Ἀντικύθηρα ἀκόμη μὰς ἐξησφάλισε μὲ παράτολμον ἀληθῶς τρόπον, τὴν βοήθειαν του. Τὸ πυροπολικὸν ἦτο μίαν μικρὰ ἀκατος κωπηλατουμένη, μὲ μίαν τορπίλῃν εἰς τὴν πρῶρα τῆς καὶ μὲ πυροπολῆν τὸν νεαρὸν τότε, πρῶρον ὑπουργόν, κ. Σ. Στάην. Ἦτο κομικόν, ἐν τούτοις ὅμως εἰς τὴν ἀπελπίσιν μας, μόνην ἐλπίδα εἶχαμεν, τὸ πυροπολικόν. Ὁ «πυροπολῆτης» Στάης εἶχε ἐξέλθει πρὸ ἡμῶν ἤδη ἀπὸ τῶν λιμένων τῶν Ἀντικυθῆρων καὶ ἔπλεε εἰς τὴν ἰδίαν γοαμὴν μετῆμάς, ἐπωφελοῦμενος τῆς ἡσυχωτέρας μάλλον θαλάσσης καὶ ἐπιτίπον ὅτι θὰ ἔπαυε μετ' ὀλίγας ὥρας ἐντελῶς ὁ ἀνεμος.

Ποῦ εὐρίσκειτο ὅμως καὶ τὸ ἦδύνατον νὰ ἐλπίσῃ ὅτι θὰ ἐπεχειρῆ κατὰ τὸ «Φουάτ», τὸ πυροπολικὸν ἐκείνον, δὲν ἠδυνάμειθα νὰ γνωρίζωμεν, ὅτε εὐρέθημεν τόσο κοντὰ εἰς τὸ τουρκικὸ πολεμικόν. Ἐστρέψαμε λοιπὸν πρῶρον πρὸς τὴν Μάλταν. Πλέοντες ὅμως ἀντελήφθημεν, ὅτι καὶ ὁ «Φουάτ» εἶχε στρέψῃ πρὸς ἀντίθετον ἡμῶν διεύθυνσιν. Ἐτοῖς κατορθώσαμεν νὰ σταφώμεν πρὸς ἕνα ὄριον τῶν Σφακιῶν, ὅπου σπεβιβασθῆμεν μέσα στοὺς βράχους, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου κατὰ τὰς προηγηθείσας συνεννοήσεις μὰς μὰς ἀνέμεναν οἱ ἠρωϊκοὶ Σφακιανοὶ πολεμισταί. Ἄλλ' ἡ μορφή τοῦ παρατόλμου Στάη, παρουσιάζετο καθε στιγμὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας καὶ ὅτε ἀπὸ ἡμᾶς εἶχε ἐκλείπει πᾶς φόβος πλέον, αὐτὸν ἐθαυμάζωμεν καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ ἐνθουσιαστής, ὁ ἦρας, ὁ σωτήρ μας..

Εἰς τὸ προσεχές: Ἄνεκδοτον τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνου.

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ἐρώτησα τὴ θάλασσα: — Γιατί τὴν ὄρι ἀλλάζει καὶ πότε ἄγρια βογγᾷ καὶ πότε ἡσυχάζει, καὶ ἐκείνη δὲν μ' ἀπήνησε.

Ἐρώτησα τὸν ἀνεμό: — Ποῦ βροῖκα τόση γάλη, ὅπου τὴ μὴ εἶνε ζέφυρος καὶ εἶνε βοριάς τὴν ἄλλη, καὶ ἐκεῖνος δὲν μ' ἀπήνησε.

Καὶ τὴ σκά μου ρώτησα πὸν τὸ κορμί μου ἀφίενε, καὶ πότε κυνηγᾷ ἐμε καὶ πότε ἐγὼ ἐκείνην; καὶ ἐκείνη δὲν μ' ἀπήνησε.

Σὺ τῆς γυναίκας ἡ ψυχῆ, ἔλα καὶ ἐξήγησέ μου τὴν ἀστασία τῆς θάλασσας, τοῦ ἴσκιου, τοῦ ἀνέμου.

† Πολ. Δημοπρακόπουλος

“Ἡ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ”

Ὁ κ. Σ. Στάης